

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 8

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Kvælstofprognosen – 2026
 - Ukrudtsbekæmpelse i frøgræs forår
 - IPM-tip
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Tjek af kemirum og autorisation
 - Slåning af brak i april
- **VANDING**
 - Bliv klar
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Sprøjteopfølgingskursus

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Vintersæd

På en dag hvor solen skinner, ses det tydeligt at der er god vækst i vintersæden. Vinterrug er mange steder i vækststadiet 31, et knæ mærkbart og mere end 2 cm imellem knæ og basis.

Mange har benyttet muligheden for at anvende Cossack tidligt i vinterhvede. Her er det vigtigt at holde øje med effekten, men også med om der er nyt ukrudt på vej frem. Det kan vise sig nødvendigt at følge op senere.

Vi ser mange vintersædsmarker med manganmangel i pletter. Det er nødvendigt at følge op med mangan, indtil pletterne ikke længere ses. Husk at synlig manganmangel giver udbyttetab. Udbring gerne mangan med 8-10 dages mellemrum og gerne i små mængder, f.eks. halv mængde.

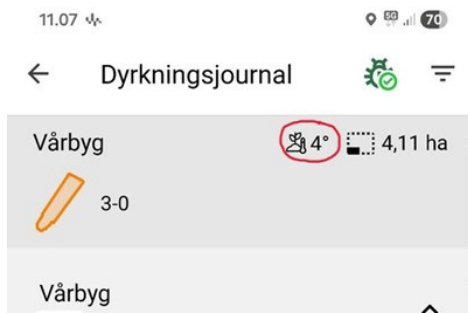
Vinterraps

Sådan som vinterrapsen ser ud i år, vurderer vi at der ikke er behov for tidlig svampebekæmpelse i vinterraps. Lys bladplet fremtræder kun meget lidt. En enkelt svampebekæmpelse vil placeres bedst lige omkring begyndende fald af kronblade, hvor der vil være bedst effekt mod knoldbægersvamp.

Jordtemperatur

Lige nu ligger jordtemperaturen på ca. 5 °C. Du kan finde jordtemperaturen på dine marker ved at åbne FarmTracking og derefter åbne den aktuelle mark og der kan du aflæse temperaturen som det ses i figur 1.

Figur 1 Jordtemperaturen er 4 °C på denne mark.

Kvælstofprognosen – 2026

Af praktikant Albert Guldager

I marts måned kom Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø med deres årlige kvælstofprognose. Prognosen for 2026 er beregnet på grundlag af N-min-prøver, som er taget på 96 marker fra slutningen af januar til midten af februar. Resultaterne for disse prøver er sammenlignet med resultaterne for det gennemsnitlige N-min-indhold i perioden fra 2015 til 2025.

Prognosen viser, at der på nogle jordtyper er et lavere behov for kvælstoftilførsel end normalt. Som det fremgår af tabel 1, er kvælstofbehovet på lerjorde (JB 5-9) reduceret med 10 kg N pr. ha i forhold til normalen. Prognosen gælder for hele landet, og der er ingen reducere på sandjorde (JB 1-4) og humusjord (JB 11). Der er ikke udarbejdet prognose for JB 10 og 12. På landsplan er kvælstofbehovet reduceret med 6.500 tons i forhold til normalen, og det skyldes den mindre mængde nedbør. (SEGES INNOVATION, 2026).

Tabel 1. Kvælstofprognosen 2026. Afvigelser fra det normale behov for tilførsel af kvælstof, kg N pr. ha.

Område	Grovsand JB 1 og 3	Finsand JB 2 og 4	Sandblandet lerjord JB 5 og 6	Lerjord JB 7 – 9	Humusjord JB 11
Hele landet	0	0	-10	-10	0

Hvor og hvem gælder prognosen for?

Inden for de jordtyper, som er angivet i tabellen, gælder kvælstofprognosen på alle arealer, der har en vinter- eller vårafgrøde med et kvælstofbehov, uanset om der er tilført husdyrgødning eller ej. Prognosen gælder dog ikke for afgrøder, som har en stor optagelse af kvælstof i løbet af efterår og vinter, som fx græs og vinterraps. Den gælder derimod for både vinterkorn og vårkorn. Prognosen gælder for både vandede og ikke-vandede arealer. (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og vandmiljø, 2026)

Kvælstofprognosen er udarbejdet af SEGES-innovation, Aarhus Universitet, Københavns Universitet, Institut for fødevarer- ressourceøkonomi og SGAV.

Ukrudtsbekæmpelse i frøgræs forår

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Der er ikke kommet nye aktivstoffer til brug i frøgræsset siden sidst, så vores forslag er velkendte løsninger.

Hvor meget og hvornår?

Ofte ses ukrudt i pletter eller striber i frøgræsmarker, fx efter sidste års halm eller kørespor. Overvej om der kan behandles målrettet i disse områder, evt. med højere dosis i forhold til resten af marken.

I nedenstående tabel 2, ses vores løsningsforslag, men bemærk:

- at løsninger kun med resistensklasse B ikke kan forventes at virke mod fuglegræs pga. udbredt ALS-resistens.

- at midlerne har vidt forskellige temperaturkrav: Primus/Saracen virker ved få grader, mens hormonmidlerne, især Ariane og Flurostar 180 virker bedst ved temperaturer over 12-15 °C
- at rigtig mange midler er godkendt til "Mindre Anvendelse" (efterfølgende forkortet til M.A.). Husk at gemme denne godkendelsestext sammen med sprøjtejournalen. Vær opmærksom på, at parallel-produkter til et M.A.-godkendt middel ofte ikke har M.A.-godkendelsen og er derfor ikke lovlige. Liste over M.A.- godkendelser i frøgræs ses på middeldatabasen.dk

Tabel 2 Løsningsforslag til opfølgende behandling i frøgræs (M.A. henviser til Mindre anvendelse)

Afgrøde	Resistens-klasse	Virksom mod Fed skrift= god effekt	Løsningsforslag, dosis/ha	Prisniveau, kr./ha	Bemærkninger
De fleste arter	B	Kamille*, korsblomster, burresnerre, haremad, hønsetarm, vejbred, storkenæb	0,08 - 0,1 l Primus	140-180	Virkning ret uafhængig af temperatur.
De fleste arter	B+O	Kamille, korsblomster, burresnerre, haremad, fuglegræs, pileurt, storkenæb, hejrenæb, vejbred	0,05 l Primus + 1 l Ariane FG S	260	Senest st. 31 (et knæ mærkbart). Dagtemperatur over 12 °C. NB: restriktioner vedr. halm, der bl.a. ikke må bruges som kompost eller i drivhuse og som kan skade efterfølgende, følsomme afgrøder.
De fleste arter	B+O	Kamille, korsblomster, burresnerre, fuglegræs*, skræpper	0,75 - 1,5 l Starane XL	135-270	Højeste dosis mod skræpper (12 års marker må bruges op til 1,8 l, aktuell mod skræpper).
M.A. i alm. rajgræs	B+O	Kamille, korsblomster, burresnerre, haremad, hønsetarm, storkenæb, hejrenæb, fuglegræs*, tidsler	0,75 - 1 l Mustang Forte	140-180	NB: restriktioner vedr. halm, der bl.a. ikke må bruges i biogasanlæg samt vedr. efterfølgende afgrøder. Højeste dosis mod tidsler. Senest i græssets st. 32 (to knæ mærkbart).
M.A. i de fleste arter	B+O	Kamille, burresnerre, haremad, storkenæb, fuglegræs*	0,75 - 1 l Zypar	170-230	Højeste dosis mod resistente fuglegræs. Halm må ikke opfodres.
M.A. i de fleste arter	B+O	Kamille, pileurter, storkenæb, fuglegræs*, korsblomster	0,4 - 0,6 l Catch	125-185	Senest st. 32 (to knæ mærkbart). Højeste dosis mod resistente fuglegræs. Halm må ikke opfodres.
Alle arter	O	De fleste arter inkl. tidsler	2,5 - 3 l Ariane FGS	433-520	Ikke i efterårsudlæg. Max dosis i 1. årsmarker er 2,5 l. NB: restriktioner vedr. halm, der bl.a. ikke må bruges som kompost eller i drivhuse og som kan skade efterfølgende, følsomme afgrøder.
M.A. i alm. rajgræs, hundegræs og strandsvingel	A	Vindaks, alm. Rapgræs, flyvehavre, rævehale	0,75 l Primera Super/Foxtro+ 0,15 l sprede-klæbemiddel	160	Nødløsning mod massive græsforekomster. Ved begyndende strækning.

* Virker dårligt mod ALS-resistente bestande.

**Midlet kan blandes med minimidler som fx Accurate/Nicanor, for at forbedre effekten mod bl.a. korsblomstret ukrudt og ærenpris, hvis ét af disse midler eller Express, Nuance, Trimmer, Hussar, Cossack m.fl. ikke allerede er brugt jævnfør "minimidelrestriktion". Hvis ukrudtet har tykt vokslag, bør der tilsættes sprede-klæbemiddel.

IPM-tip

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Som landmand går man ofte til kanten og det er helt ok. Men når det gælder græs i rabatter og langs hegn, så er det vigtigt at holde en skarp linje uden at få rodet op i græskanten. Det gælder også med glyphosat som vil efterlade sort jord. Dertil kommer at der er afstandskrav på 2 meter for glyphosat.

Græstørv der kommer ind i marken, vil ofte give anledning til spredning af uønsket græs som f.eks. kvikgræs kommer ind i marken. Billede 1.

Sort jord efter sprøjtning med glyphosat, åbner op for grå bynke og græsser som f.eks. gold hejre og kvikgræs, der kan være vanskelige at bekæmpe i flere afgrøder.

En god og stabil græskant er med til at holde problemukrudt ude af marken. Du kan med fordel afslå kanten for at undgå frøkast, hvor der er muligt.

Billede 1 Eksempel på dårlig afslutning mod markkant, hvor problemukrudt kommer ind i marken. (Foto: Jan Dokkedahl Laustsen, SAGRO)

REGLER OG TILSKUD

Tjek af kemirum og autorisation

Det er særlig vigtigt at holde styr på kemilageret i år. Der er mange midler som udgår her i 2026, så det er vigtigt af få brugt op på en god måde, i stedet for at skulle aflevere på genbrugspladsen. Det er især midlerne der indeholder PFAS som udgår. Du kan se listen i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 36, 2025**.

Har du ikke allerede appen KemiTjek, så kan den varm anbefales. Den gør det let at få overblik på hver enkelt pakning med planteværn. Du kan finde den på Landmand.dk eller ved at ringe til kundeservice på 70155015.

Miljøstyrelsen har været på kontrol mange steder, hvor de også kontrollerer sprøjtejournalen og de regler der skal være styr på. Nedenstående punkter er meget vigtige at have styr på:

- Den der anvender og håndterer planteværnsmidler skal have autorisation til at håndtere og anvende planteværnsmidler.
- Autorisationen skal efter fuldført opfølgingskursus/sprøjtecertifikat købes hos **Miljøstyrelsen**.
- Autorisationen skal kobles til det CVR nr. anvendelsen af planteværn vedrører. Ejer såvel som ansat.
- Sprøjteføreren skal noteres på hver enkelt sprøjteopgave.
- Kører du som maskinstation, skal du føre sprøjtejournal og fremsende kopi til ejer af det behandlede areal, senest ved fremsendelse af regning dog højst 30 dage. Vi anbefaler "Datadeling" og Plante-IT f.eks. FarmTracking
- Som ejer af CVR nr. er det dit ansvar at alt er korrekt udført i marken og anført i sprøjtejournalen.

Skulle der opstå udfordringer med ovenstående kan du kontakte kundeservice på SEGES 70155015, det er gratis, eller kontakte din planterådgiver.

Slåning af brak i april

Der er et krav om en årlig afslåning af afslåningsbrak, uanset om den tæller som 4 % eller den tæller som ekstra i "midlertidig ekstensivering" ordningen. Vælger du at afslå brakmarken i april, bør du bruge Landbrugsstyrelsens app: jordbrugsfoto. Dette for at sikre dokumentation for at arealet er afslået inden for den angivne periode.

Landbrugsstyrelsen kontrollerer afslåning på brakmarker, med krav om slåning, sidst i september og der kan de ikke se om der har være slået af i april.

Marker med blomsterbrak er undtaget afslåning, så længe de opfylder kravet til blomsterbrak, med mindst 2 arter pr. m² over hele arealet.

VANDING

Bliv klar

Får du tid til andet end markarbejde, så er det tid til at få vandingsanlæg og maskiner gjort klar og gerne testet for diverse utætheder og andet der forhindrer opstart af vanding.

Skal der en montør til, er der ofte lang ventetid og det kan være meget tabsgivende, hvis ikke man kan vande i opstarten af sæsonen. Vi ser ofte de første vandingsmaskiner i gang midt i april.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Sprøjteopfølgingskursus

Er det tid til, at du eller én/flere af dine medarbejdere skal på sprøjteopfølgingskursus?

Se udbuddet [på siden her](#), og klik ind på den ønskede dato for at komme til tilmeldingssiden.

Planlagte kurser:

- Mandag den 13. april på SAGRO i Herning
- Onsdag den 20. maj på SAGRO i Billund

Der kommer selvfølgelig kurser igen til efteråret.